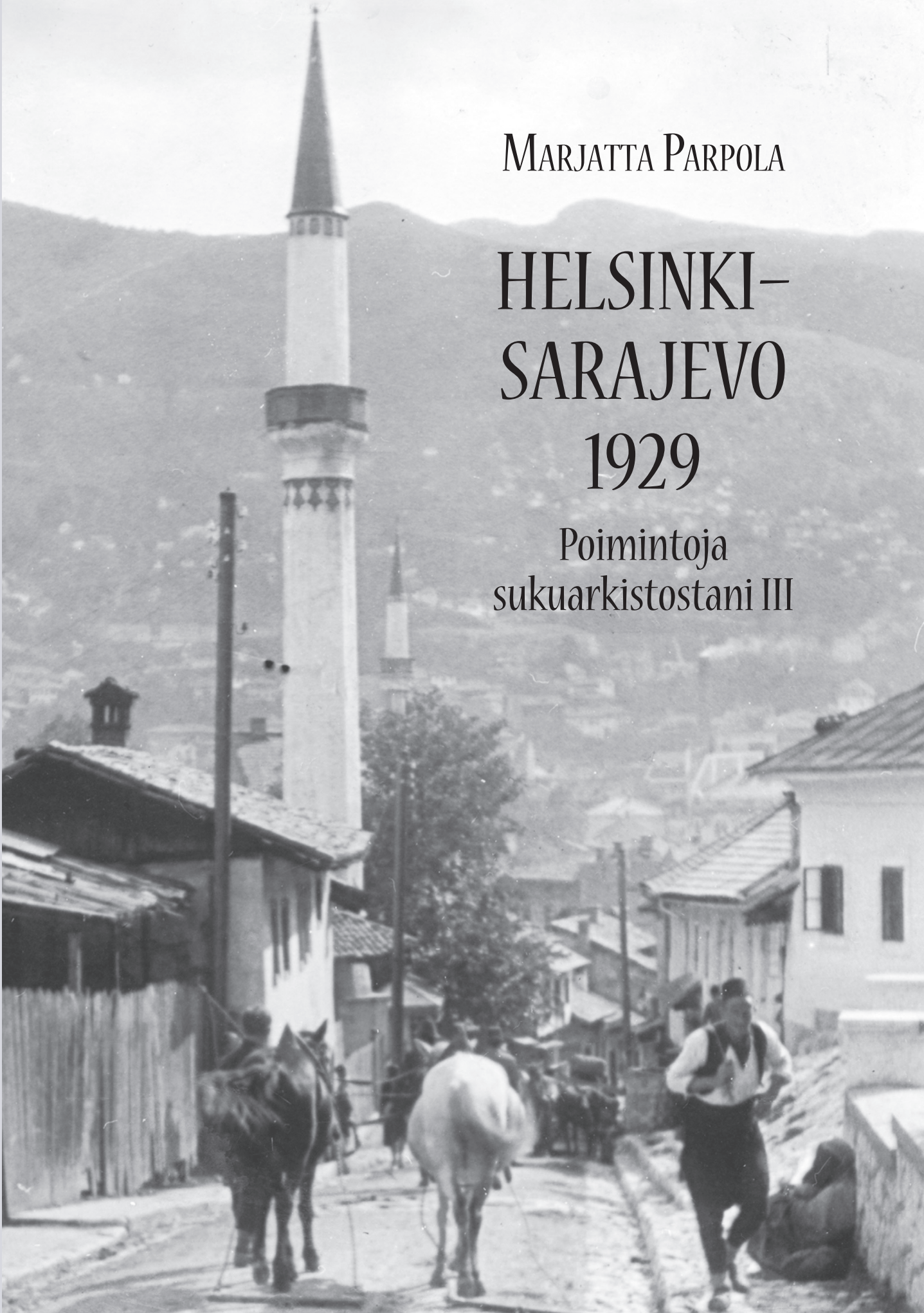

MARJATTA PARPOLA

HELSINKI-
SARAJEVO
1929

Poimintoja
sukuarkistostani III

HELSINKI – SARAJEVO 1929

MARJATTA PARPOLA

HELSINKI – SARAJEVO 1929

Poimintoja sukuarkistostani III

Etukannen kuva:
Sarajevoon, «kattilanpohjan kaupunkiin», tullaan aina alamäkeä.

Takakannen kuva:
Kippurakärkisiä serbialaisia jalkineita myyvä kenkäkauppias
puotinsa ovella Belgradissa.

© 2025 Marjatta Parpola

Kustantaja: BoD · Books on Demand,
Mannerheimintie 12 B, 00100 Helsinki, bod@bod.fi
Kirjapaino: Libri Plureos GmbH,
Friedensallee 273, 22763 Hampuri, Saksa

ISBN: 978-952-80-9799-0

SISÄLLYS

Kuvat	6
Esipuhe	13
Gentlemanin Helsingissä	14
Lähipiiri	14
Valokuvauksen vanhat ja uudemmat piirit	29
<i>Nuori Voima</i> -lehti ja Nuoren Voiman Liitto	32
Jammu ja aatteellisen työn harrastuspiiri	36
Kaakkois-Eurooppaan	39
Kiemurren Keski-Euroopan kautta	39
Budapest	61
Luumuja ja jauhoja Unkarista	68
Ennakkokäsitykseni Jugoslaviasta oli ollut väärä	73
Liiketoimia Beogradissa	80
Pyrähdyksiä Beogradista käsin	85
Sarajevo, kattilanpohjan kaupunki	109
Merellisellä lomalla	134
Zagreb, Ljubljana, Trieste	144
Venetsia	159
Alppimaisemien kautta Länsi-Eurooppaan	163
Lähteitä	177

KUVAT

1. Jammu Peltonen ja Pentti Nikulaisen sisar	14
2. Aarne Kelonen ja Jammu Peltonen	15
3. Munkkiniemestä, 1929	15
4–6. Paavon (Ressun V luokan) luokkakokous Seurasaarella	16
7. Telттаilemassa 25.6.29	17
8. Kai takki jo kuiva on	17
9. Kesän ensimmäinen auringonkylpy	18
10. Nuolenammuntakilpailuista poikien kesäleirillä	18
11. Verenhimoista iilimatoa tarkastellaan	18
12–17. NMKY:n kesäkodin päärakennus pihapiireineen	19–21
18–20. Kesäkodin laituriin laski monenlaisia aluksia	22
21. Kesäkodin salista	23
22. Puhdasta tulee ylioppilaan voimin	23
23. Ikkunasta taitaa katsella kesäkodin emännöitsijä	23
24. Pöydän ääressä ovat mukana veljekset Veikko ja Paavo	24
25. Veikolle riitti sylejä	24
26. Wäinö lienee tovereineen kaivamassa matoja	25
27. Wäinö kaupunkiasussaan	25
28. Ryhmäkuvassa vierekkäin Wäinö ja Paavo	26
29. Paavo ja Rätty	26
30. Olavi pelaamassa tennistä	26
31. Olavi toveriensa keskellä laiturin portailla	27
32. Hyppy veteen	27
33. Kuviokelluntaa	28
34. Helsingin Amatööri-Valokuvaajain hallituksen kokous 1930-luvun alussa	30
35. Kameraseuran Seniorikilta 18.11.1976	30
36. Arvi Hansten retrospektiivinen valokuvanäyttely 1976	31

37. Paavon pojanpoika Jussi Ingervo Arvi Hansten seurassa	31
38. Tauno Tainio noin vuonna 1930	32
39. NVL:n Ikaros-lippu	34
40. Parhaat ystävykset Paavo ja Jammu	37
41. Jammu nappaavinaan pastillia mainoskuvasta	38
42–43. Riika	40
44. Junassa Riika–Varsova	41
45–50. Varsovassa ratsain, hevosvetoisilla rattailla, raitiovaunuilla ja autoilla	41–43
51–52. Rikšabusseja	44
53. Koululaisia kulkemassa mallikkaasti parijonossa	45
54. Poliisi paimentaa	45
55–57. Matkalaisia	45–46
58–59. Lienevätkö nämä herrat Paavon esperantistituttavia?	47
60. Talvipuutarhassa	48
61. Kaupunkikuva	48
62. Kellonsoittaja työssään	49
63. Hinkki poikineen	49
64. Jatkoa hinkkikuvalle 63.....	50
65–68. Eläviä lintuja kaupan koreissa, kärryissä ja säkeissä	50–51
69–70. Tasankomaa näyttää muuttuneen kumpuilevaksi maastoksi	52
71. Krakovan kaupunginmuurin linnoitettu ulkovarustus, nykyisin Barbakan-museo	53
72. Krakovan Pyhän Marian kirkko	53
73. Kaupunkinäkömä sateella	53
74. Kahvila	54
75. Syksyinen kukkatori	54
76. Kadun puhdistusta	55
77–78. Kalastusta	55
79–82. Puolassa asui noin kolme ja puoli miljoonaa juutalaista	56–57
83–84. Nuoret naiset mahtavine matkatavaroineen	57
85. Goralit asuvat Tatravuorilla, Karpaattien korkeimmalla osuudella	58
86–88. Matkalla Puolasta Slovakiaan	58–59
89. Mainoskyltit viittaavat Trenčinin alueen kylpyläpaikkoihin Slovakiassa	60
90. Trenčinin linnoitus	60
91–92. Budapestin Gellért-kylpylä	61
93. Kaupunginmuurin päälle tehty kalastajabastioni Budan puolella	62
94. Pestin puolelta	62
95–96. Rahti kulkee jokea pitkin	63

97. Katutyö	63
98. Hevosilla lavallinen vedettävää	64
99. Pikkubussi	64
100–101. Torikauppaa ja apteekki	65
102–103. Maissi maistuu	66
104. Miehen puvussa paikka paikan vieressä	67
105. Lapset kadulla hyvissä käsissä	67
106. Näkymä Straussin luumukuivaamon varastohuoneesta/pakkaamosta Budapestissä	69
107. Paavon piirtämä kaavakuva Straussin luumukuivaamosta	69
108. Tärkeä herra Strauss	70
109–110. Arvatenkin vierailulta herra Straussin kartanoon: Sirots ratsuhevoset eroavat merkittävästi kookkaista työhevosista	71
111. Szeged	72
112. Viimeinen kuva Unkarin puolelta	72
113–114. Ensivaikutelmia Jugoslaviasta	74
115. Mustalaisia	75
116. Belgradissa uusitaan katuja kovalla kiireellä	76
117. Maantieteellinen instituutti Belgradissa	76
118. Kalimegdan vanha linnoitus ja muutama vuosi sitten valmistunut puisto Belgradissa	77
119–120. Uudistuksista huolimatta katukuvassa säilyivät härät vetojuhtina ja elävien lintujen kaupustelu	77
121. Serbialaispoika kansallisissa jalkineissaan	78
122. Tyypillisiä serbialaisia jalkineita kaupan	78
123. Kengänkiillottaja	79
124. Katukahvila	80
125. Maissitähkiä paahdetaan	81
126. Tonava vaiko Sava?	82
127. Paavo «kuvassa»	84
128. Maissi- y.m. peltoja, Pohjois-Jugoslavia	85
129. Esperantisteja?	86
130. Synagooga Novi Sadissa	86
131. Petrovaradin (Novi Sadin sisarkaupunki)	86
132–133. Härkä on tavallisin vetojuhta Pohjois-Jugoslaviassa	87
134–135. Pienviljelijän talo (Novi Sad)	88
136–137. Novi Sadin asukkaita askareissaan	89
138. Maissikuorma (Novi Sad)	90
139. Melonikuorma tulee pellolta	90

140–143. Rypäleiden korjuuta ja viininpusertimen käyttöä	
Novi Sadissa	91–92
144. Eläviä lintuja kaupan	93
145. Smederevon mummoja ja vuohia	94
146. Musiikkia rakastavalla seudulla	94
147. Luumutarha	95
148. Rypäleiden korjuuta Smederevossa	96
149. Viinirypäleetertut irrotetaan varovasti veitsellä	96
150. Terttujen lajittelua ennen Wieniin lähettämistä. Smederevo	97
151. Maasta vietävät viinirypäleet puhdistetaan pienillä saksilla ennen koreihin pakkaamista	97
152. Paikalliset asukkaat arvostivat myös rypäleitä	98
153. Luumujen etuvointilaite. Piirtänyt Paavo Ingervo	99
154–155. Lienevätkö näissä kuvissa herrat Pružanovich ja Jovanovitch?	100
156. Härät kiskomassa rautakiskoa rakennukselle. Kragujevac	100
157–158. Valjevosta	101
159–161. Markkina-aikaan Valjevossa	102–103
162–163. Possut karkuteillä Valjevon markkinoilla	103
164. Jauhetun paprikan myyjä Valjevon torilla	104
165. Tuoreita luumuja tuodaan markkinoille	104
166. Linkoamattoman hunajan myyjä	105
167. Kahvila. Valjevo	105
168. Markkinoille saapuneita vaimoja kahvilassa (jalkakäytävällä). Valjevo .	106
169. Leipomon kadulle aukeava tiski	106
170. Lehmää on sarvista katsominen	107
171.«Kättä päälle, lehmä on sinun.» (Valjevon markkinoilta)	107
172–174. Kuormahevosia	108–109
175–177. Bosnian jylihiä vuoristomaisemia	110–111
178–179. Bosniakkeja lähellä Sarajevoa	111
180. Matkalla käsikkäin	112
181–182. Molemmilla ukoilla on päässään turkkilaiset fetsit, joiden ympärille on kierretty jonkinlainen turbaani	112
183–184. Muslimi, jolla on jalassaan pussimaiset housut. Kuvat otettu lähellä Sarajevoa	113
185–187. Sarajevoon tullaan aina mäkeä alas. Pahempi on sieltä päästä pois	114–115
188. Moskeija puisine minareetteineen. Sarajevo	116
189. Muhamettilainen kalmisto. Fetsillä varustetut hautakivet osoittavat miesten hautoja	116

190. Pari musliminaista mustine huntuiheen. Toisella naisista on lapsi on lapsi sylissään	117
191–192. Kasvonsa peittäneitä musliminaisia Sarajevon katukuvassa	118
193. Roimahousuja käyttävä nainen	119
194. Aterioitsevia naisia, jotka ovat kääntyneet seinään päin, jotta eivät syödessään näyttäisi kasvojaan miehille	119
195. Naisia (ei muhamettilaisia) aterialla. Sarajevo	120
196. Maidonmyyjä, joka kääntää päänsä pois, kun naisasiakkaan on juodessaan kohotettava hieman huntuaan	120
197–198. Pyykinpesua kaivolla. Sarajevo	121
199. Musliminaisten huoneen ikkuna on aina varustettu puuristikolla, joka voidaan kääntää sisään	121
200–201. Muslimien taloja tyypillisine ulokkeineen	122
202. Basaari	123
203. Juutalaisen kauppa, jossa m.m. myydään maitoa. Kuvassa näkyvällä pikkutyöllä on japanilaismalliset jalkineet	123
204–205. Uuni, joka antaa suoraan kadulle. Kuluttaja saa leivän suoraan uunista, ilman myymälöitä ja välikäsiä	124
206. Avonainen työhuone	125
207. Vanha tikarintekijä. Sarajevo	126
208–209. Armenialainen <i>saleb</i> -kaupustelija. Puutarjotin on sidottu miehen vyötäisille. Suuressa pannussa on <i>salebia</i> , pienessä kuppien pesuvettä	127
210. Monipuolinen kauppa	127
211–212. Vuoristolaisia kaupungissa ostoksilla	128
213–215. Apuhevosiä tarvitaan, kun kuormia kuljetetaan Sarajevon jyrkkiä rinteitä ylös	129
216. Hevoskaravaani	130
217. On Sarajevossa sentään väsyneitäkin	130
218–219. <i>Kólo</i> on serbialais-kansallinen piiritanssi. Puupillin soittaja piirin keskellä	131
220. Väkijoukko katsomassa <i>kólo</i> -tanssia	132
221. Utelias ulkopuolinen	132
222. Pojat ovat samanlaisia kaikkialla maailmassa	133
223. Ragusa, ihmeen ihana kaupunki Adrianmeren rannalla	134
224. Ragusa (Dubrovnik)	135
225. Ragusan kapeita katuja erikoisine katukiveyksineen	135
226. Torielämää Ragusassa	136

Kirja käsittelee seuraavia aiheita:

- ✱ Valokuvausta harrastaneita piirejä 1920-luvulla.
- ✱ Nuori Voima -lehti ja Nuoren Voiman Liitto.
- ✱ NMKY:n Degerössä (Laajasalossa) sijainneen kesäkodin toimintaa kesällä 1929.
- ✱ Paavo Ingervon matka Puolan kautta Unkariin ja Jugoslaviaan syksyllä 1929.
- ✱ Mukana on selostuksia Arvo Joh. Ahdin tuontifirman mahdollisista ja toteutuneista tuoteostoista.
- ✱ Matka jatkui piskuisella vesitasolla Venetsiaan.
- ✱ Kauppoja hierottiin vielä Pohjois-Italiassa ja Pariisissa ennen paluumatkaa Brysselin ja Hampurin kautta Helsinkiin.

Matkan tuloksena syntyi satoja valokuvia eri maiden paikallisesta elämästä.

